

UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE

Szkoła Zdrowia Publicznego

Sylabus przedmiotu – część A

Kod USOS: 39S1P-OPP

ECTS: 3,00

Cykl: 2026Z

Opieka paliatywna Palliative Care

Akty prawne określające efekty uczenia się:
555/2019;

Dyscyplina: Nauki medyczne

Status przedmiotu: Obligatoryjny

Grupa przedmiotów: B - przedmioty kierunkowe

Kod ISCED: 0913

Kierunek studiów: Pielęgniarstwo

Zakres: Pielęgniarstwo - studia pierwszego stopnia-licencjackie stacjonarne

Profil kształcenia: Praktyczny

Forma studiów: Stacjonarne

Poziom studiów: Pierwszego stopnia

Rok/Semestr: Pielęgniarstwo trzeci rok semestr piąty

Rodzaje zajęć: Wykład; Seminarium; Zajęcia praktyczne; Samokształcenie;

Zajęcia: Wykład (10h); Seminarium (10h); Zajęcia praktyczne (40h); Samokształcenie (15h);

Język wykładowy: POL

Przedmioty wprowadzające: anatomia, fizjologia, patologia, zdrowie publiczne, podstawy pielęgniarstwa

Wymagania wstępne: Znajomość podstaw anatomii i fizjologii człowieka, znajomość podstaw epidemiologii i etiologii chorób, znajomość podstaw pielęgniarstwa.

Nazwa jednostki organizacyjnej realizującej przedmiot: Katedra Onkologii

Osoby odpowiedzialne za realizację przedmiotu:

Monika Rucińska, monika.rucinska@uwm.edu.pl

Teresa Kocbach, teresa.kocbach@uwm.edu.pl

TREŚCI MERYTORYCZNE:

Samokształcenie – Samodzielne poszerzenie wiedzy z zakresu opieki pielęgniarstwa w dziedzinie opieki paliatywnej.

Zajęcia praktyczne – Ocena stanu biopsychospołecznego pacjenta z zaawansowaną chorobą nowotworową. Planowanie, organizowanie i sprawowanie opieki nad pacjentem, w oddziale opieki paliatywnej. Ocena efektów podjętych działań nad pacjentem i jego rodziną, w oddziale opieki paliatywnej. Monitorowanie typowych objawów towarzyszących zaawansowanej chorobie nowotworowej. Postępowanie pielęgnacyjne nad pacjentem doświadczającym bólu totalnego (rozpoznanie; ocena z zastosowaniem skali VAS, NRS, VRS; planowanie opieki, analiza zastosowanego leczenia; farmakologicznego, niefarmakologicznego, uzupełniającego; ocena uzyskanych efektów). Profilaktyka i leczenie odleżyn. Przygotowanie procesu pielęgnowania, z uwzględnieniem poszczególnych faz choroby nowotworowej. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego, pacjentem, rodziną (opiekunem) oraz grupą koleżeńską. Działania zmierzające do poprawy jakości świadczonej opieki oraz jakości życia pacjenta. Edukacja chorego i jego rodziny (opiekuna), w zakresie możliwości samoopieki.

Seminarium – Opieka paliatywna i hospicyjna – definicja, filozofia i zasady; pielęgniarstwo w wielodyscyplinarnym zespole opieki paliatywnej; procedury i standardy w opiece paliatywnej. Znaczenie medycyny paliatywnej i leczenia objawowego na przykładach: bólu, duszności, lęku, depresji, zmęczenia, zaparć, nudności i wymiotów, kacheksji, odleżyn, obrzęku limfatycznego. Priorytety i dylematy etyczne u kresu życia człowieka. Wymiar wsparcia w opiece paliatywnej. Przyczyny, patomechanizm, rozpoznanie, częstość występowania, ocena stopnia nasilenia i zasady leczenia objawów somatycznych w poszczególnych etapach choroby nowotworowej. Ból w chorobie nowotworowej (definicja, klasyfikacja bólu, patomechanizm, różne zespoły bólowe, metody oceny bólu, *standardy leczenia bólu). Leczenie paliatywne (radioterapia, chemioterapia, leczenie hormonalne, leczenie chirurgiczne, farmakoterapia. Psychospołeczne aspekty opieki paliatywnej (aspekty psychologiczne umierania i żałoby, problemy komunikacyjne, emocje towarzyszące chorobie nowotworowej, wymiar wsparcia w opiece paliatywnej) oraz problemy duchowe osób nieuleczalnie chorych. Stany nagłe w opiece paliatywnej. Jakość opieki, jakość życia (przegląd definicji, najczęściej stosowanych skal) w oddziale paliatywnym.

Wykład – Rola pielęgniarstwa w interdyscyplinarnym zespole opieki paliatywnej. Procedury i standardy w opiece paliatywnej. Swoistość procesu pielęgnowania chorych z zaawansowaną chorobą nowotworową. Dylematy etyczne u kresu życia człowieka. Problem wypalenia zawodowego w opiece paliatywnej.

CEL KSZTAŁCENIA:

Przygotowanie studenta do zapewnienia możliwie najwyższej jakości życia osobom z zaawansowaną, przewlekłą i postępującą chorobą nowotworową oraz do sprawowania opieki nad chorym w terminalnej fazie choroby.

Uwagi dodatkowe:

**OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU
DO OPISU CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA EFEKTÓW
UCZENIA SIĘ DLA KWALIFIKACJI NA POZIOMACH 6-8 POLSKIEJ
RAMY KWALIFIKACJI W ODNIESIENIU DO DYSCYPLIN
NAUKOWYCH I EFEKTÓW KIERUNKOWYCH**

Symbole efektów dyscyplinowych:

M/NZ_P6S_KO1+++, M/NZ_P6S_KR1++, M/NM_P6S_KK1+,
M/NZ_P6S_D.U1.+, M/NZ_P6S_D.U2.+, M/NZ_P6S_D.U3.+, M/
NZ_P6S_D.U6.+, M/NZ_P6S_D.U7.+, M/NZ_P6S_D.U15.+, M/
NZ_P6S_D.U16.+, M/NZ_P6S_D.U17.+, M/NZ_P6S_D.U18.+, M/
NM_P6S_D.U19.+, M/NZ_P6S_D.U20.+, M/NM_P6S_D.U21.+,
M/NZ_P6S_D.U22.+, M/NZ_P6S_D.U24.+, M/
NM_P6S_D.U25.+, M/NZ_P6S_D.U26.+, M/NZ_P6S_D.W2.+, M/
NZ_P6S_D.W3.+, M/NZ_P6S_D.W7.+, M/NZ_P6S_D.W10.+, M/
NM_P6S_D.W32.+, M/NM_P6S_D.W33.+, M/NM_P6S_D.W34.+

Symbole efektów kierunkowych:

KP6_KO1.+, KP6_KO2.+, KP6_KR1.+, KP6_KO3.+, KP6_KR2.+,
KP6_KK1.+, D.U1.+, D.U2.+, D.U3.+, D.U6.+, D.U7.+, D.U15.+,
D.U16.+, D.U17.+, D.U18.+, D.U19.+, D.U20.+, D.U21.+, D.U22.+,
D.U24.+, D.U25.+, D.U26.+, D.W2.+, D.W3.+, D.W7.+, D.W10.+,
D.W32.+, D.W33.+, D.W34.+

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Wiedza (W1) – Student zna i rozumie etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach; zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia; zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym); metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia; metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie; zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym.

Umiejętności (U1) – Student potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa; prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień; prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób; dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków; dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji; dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opieką pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych; uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych; prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe; rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego; pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną; prowadzić rozmowę terapeutyczną; prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej; przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta; oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe; postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta; przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

Kompetencje społeczne (K1) – Student jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem; samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych; przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

FORMY I METODY DYDAKTYCZNE:

Samokształcenie – ['W1', 'U1', 'K1'] – Kształcenie umiejętności samodzielnego stawiania diagnozy i proponowania interwencji pielęgniarstwa.

Zajęcia praktyczne – ['W1', 'U1', 'K1'] – Rozwijanie umiejętności, pokaz, ćwiczenie, instruktaż. Zajęcia przy łóżku chorego .

Seminarium – ['W1', 'U1', 'K1'] – Wykład, pogadanka, dyskusja, opis, opowiadanie, wyjaśnienie, metoda sytuacyjna. Pogłębianie i utrwalanie treści kształcenia.

Wykład – ['W1', 'U1', 'K1'] – Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną.

FORMA I WARUNKI WERYFIKACJI:

Wykład (Kolokwium pisemne) – ['W1', 'U1', 'K1'] – Zaliczenie na zał, obecność na wykładach. Po zakończeniu zajęć studenci piszą test jednokrotnego wyboru składający się z 40 pytań. Ocenę pozytywną otrzymuje student, który uzyskał minimum 60% poprawnych odpowiedzi.

Seminarium (Kolokwium pisemne) – ['W1', 'U1', 'K1'] – Po zakończeniu zajęć studenci piszą test jednokrotnego wyboru składający się z 40 pytań. Ocenę pozytywną otrzymuje student, który uzyskał minimum 60% poprawnych odpowiedzi.

Zajęcia praktyczne (Kolokwium praktyczne) – ['W1', 'U1', 'K1'] – Sprawdzian umiejętności praktycznych, obserwacja, obecność na zajęciach - 100%. Przygotowanie i przedstawienie procesu pielęgnowania na podstawie wybranego pacjenta w hospicjum.

Samokształcenie (Praca kontrolna) – ['W1', 'U1', 'K1'] – Plan opieki pielęgniarstwa nad chorym paliatywnym objętym opieką pielęgniarstwa, zaliczenie na zał.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. **"Onkologia, podręcznik dla pielęgniarek"**
Jeziorski Arkadiusz; PZWL, Warszawa; 2021; Strony: ;
Tom: ;
2. **"Pielęgniarstwo opieki paliatywnej"**
de Walden-Gałuszko Krystyna, Kaptacz Anna; PZWL,
Warszawa; 2021; Strony: ; Tom: ;
3. **"Podstawy opieki paliatywnej"**
de Walden-Gałuszko Krystyna; PZWL, Warszawa; 2007;
Strony: ; Tom: ;

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. **"Rozmowy o śmierci i umieraniu"**
Kubler-Ross Elizabeth; Media Rodzina; 1979; Strony: ;
Tom: ;
2. **"Zdążyć z prawdą. O sztuce komunikacji w hospicjum"**
Krakowiak Piotr; Via Medica; 2006; Strony: ; Tom: ;
3. **"Podręcznik wolontariusza hospicyjnego"**
Krakowiak Piotr, Modlińska Aleksandra; Via Medica;
2008; Strony: ; Tom: ;
4. **"Strata, osierocenie i żałoba. Poradnik dla pomagających i dla osób w żałobie"**
Krakowiak Piotr; Biblioteka Fundacji Hospicyjnej; 2007;
Strony: ; Tom: ;

UNIwersytet WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE
Szkoła Zdrowia Publicznego

Szczegółowy opis przyznanej punktacji ECTS – część B

Kod USOS: 39S1P-OPPAL

ECTS: 3,00

Cykl: 2026Z

Opieka paliatywna
Palliative Care

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

- udział w: Wykład	10 h
- udział w: Seminarium	10 h
- udział w: Zajęcia praktyczne	40 h
- udział w: Samokształcenie	15 h
- konsultacje	2 h
Ogółem:	77 h

2. Godziny samodzielnej pracy studenta:

- Przygotowanie do zaliczenia	13.00 h
Ogółem:	13,00 h

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta Ogółem: 90,00 h

1 punkt ECTS = 25-30 h pracy przeciętnego studenta

Liczba punktów ECTS = 90,00 h : 30 h/ECTS = 3,00 ECTS

Średnio: 3,00 ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny kontaktowe z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego - 2.57 pkt ECTS

- w tym liczba punktów ECTS za godziny realizowane w formie samodzielnej pracy studenta - 0.43 pkt ECTS